

ಕಾಳವೈಯ ಕುಲಜ ಯಾರು?

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಚಳವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು. 'ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ತಾನೊಂದೆ ವಲಂ' ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಂದೋಲನ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ,ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಪುಟಿದೆದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಾರಥ್ಯ ಅತ್ಯಪೂರ್ವವಾದದ್ದು. ಮೇಲುಕೀಳಿನ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಾ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಜನವರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡು ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡವರ ಬಸವಣ್ಣ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗೌರವಗಳಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರಮಿಕವರ್ಗ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಡರು. ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

ದಾಸೋಹದ ಪರಿಹಲ್ಪನೆ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದೇ ವಚನಕಾರರಿಂದ. ಕಾಯಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದವರು ವಚನಕಾರರೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಚಿನಿವಾರನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೋಚಿಯವರೆಗೂ ಕಾಯಕವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ನಂಬಿದರು. ಬಹುತೇಕ ಕೆಳವರ್ಗದ ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ಅಂಕಿತನಾಮವನ್ನು ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದು ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಆಂದೋಲನದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿ ಲಿಂಗಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಆಂದೋಲನದ ನೈತಿಕ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ ನಡೆಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನಸುಧೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿದರು. ಅಂಥವರ ನಡುವೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಗಳ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಕಾಳವೈಯು ಸಹ ಒಬ್ಬಳು. ಕಾಳವೈ ಏಕೈಕ ದಲಿತ ವಚನಕಾರ್ತಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಆಕೆ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಯ ಸತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ವಿವರಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಒಂದು ವಚನ ಹೀಗಿದೆ; ಈ ವಚನವೇ ಆಕೆಯ ಇಡೀ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವಂತಿದೆ.

ಕುರಿಕೋಳಿ ಕಿರಿಮೀನು ತಿಂಬವರಿಗೆಲ್ಲ ಕುಲಜ ಕುಲಜರೆಂದೆಂಬರು. ಶಿವಗೆ ಪಂಚಾಮೃತವ ಕರೆವ ಪಶುವ ತಿಂಬ ಮಾದಿಗ ಕೀಳುಜಾತಿಯೆಂಬರು. ಅವರೆಂತು ಕೀಳುಜಾತಿಯಾದರು? ಜಾತಿಗಳು ನೀವೇಕೆ ಕೀಳಾಗಿರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಂಟು ಪುಲ್ಲಿಗೆ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ನಾಯಿ ನೆಕ್ಕಿ ಹೋಯಿತು. ಮಾದಿಗರುಂಟು ಪುಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ಶೋಭಿತವಾಯಿತು. ಅದೆಂತೆಂದೆ: ಸಿದ್ಧಲಿಕೆಯಾಯಿತು, ಸಗ್ಗಲೆಯಾಯಿತು. ಸಿದ್ಧಲಿಕೆಯ ತುಪ್ಪವನು, ಸಗ್ಗಲೆಯ ನೀರನು

ಶುದ್ಧವೆಂದು ಕುಡಿದ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಎಪ್ಪರಿಗೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಗಳರಸ ಒಲ್ಲನವ್ವಾ.

ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸಹಜ ಜ್ಞಾನ (common sense) ಎಂತಹವರನ್ನೂ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಅಸ್ವಶೃತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಭೇದ ಭಾವ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿತ್ತು. ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಾತಿಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಬ್ಬರು ಉಣ್ಣುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇನ್ನೊಬ್ಬರದು ಕನಿಷ್ಠ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಳವೈ ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕುರಿಕೋಳಿ ಕಿರಿಮೀನು ತಿಂಬವರಿಗೆಲ್ಲ ಕುಲಜ ಕುಲಜರೆಂದೆಂಬರು. ಶಿವಗೆ ಪಂಚಾಮೃತವ ಕರೆವ ಪಶುವ ತಿಂಬ ಮಾದಿಗ ಕೀಳುಜಾತಿಯೆಂಬರು. ಅವರೆಂತು ಕೀಳುಜಾತಿಯಾದರು? ಶೂದ್ರ ಜಾತಿಯವರು ಸಹ ಕುರಿ ಕೋಳಿ ಕಿರಿಮೀನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮೇಲುಜಾತಿಯವರೆನ್ನುವುದಾದರೆ ಪಶುವಿನ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವವನು ಹೇಗೆ ಕೀಳುಜಾತಿಯವನಾಗುತ್ತಾನೆ? ಯಾಕೆಂದರೆ ಪಶು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಮತ್ತು ಶಿವನಿಗೆ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನೈವೇದ್ಯವಾದ ಪಂಚಾಮೃತವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಂದವರು ಹೇಗೆ ಕೀಳುಜಾತಿಯವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇಂತಹ ಭೇದ ಭಾವಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಕಾಳವೈ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಂಟು ಪುಲ್ಲಿಗೆ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ನಾಯಿ ನೆಕ್ಕಿ ಹೋಯಿತು. ಮಾದಿಗರುಂಟು ಪುಲ್ಲಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ಶೋಭಿತವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಬೈಗಳಿನ ಭಾಷೆ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಸಹಜವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕಾಳವೈ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಹುಲ್ಲನ್ನು ನಾಯಿಯು ನೆಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ವಸ್ತುಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದು ನಾಶವಾಗುವುದು ಒಂದು ಆವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆ. ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮ. ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಸಿದ್ಧಲಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಬಡಿಸುವುದು, ಸಗ್ಗಲೆ ಎಂದರೆ ನೀರು ಹಿಡಿಯುವ ಕಲಸ. ಸಿದ್ಧಲಿಕೆಯ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸಗ್ಗಲೆಯ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧವೆಂದು ಕುಡಿಯುವುದು ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿತನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ, ಯಾವುದು ವರ್ಜ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಳವೈ ತಾನು ಕೀಳಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತವಾದ ರೂಪಕವನ್ನು ಬಳಸಿ ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮೌಢ್ಯ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ ವಿತಂಡವಾದಕ್ಕೀಯುವ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಸಿಗುವುದು ದುರ್ಲಭವೇ!

■ ಮೂಜಿ

<p>★ ದೇವರಿಗೂ ಹಾಸ್ಯವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ! —ಅರಿಸ್ವಾಟಲ್</p>	<p>ಮಾತೇ ಮತ್ತು</p>	<p>★ ದೇವರು ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾದರೆ, ದೇವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟವರ ಭಾನಗಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ! —ಡೊರೊಥಿ ಪಾರ್ಕರ್</p>
<p>★ ಹೊಸ ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಹಳೇ ನಾಟಕನ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರವಿರಲಿ. —ಬೆಂಜಮಿನ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್</p>		<p>★ ಪಾತಕಿಗಳು ಕಾನೂನಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ; ಬೇರೆಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. —ಜಾರ್ಜ್ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಷಾ</p>
<p>★ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ತಮಾಷೆಯಾಗಿಯೇ ನಡೆದವು. —ಥಾಮಸ್ ಆಲ್ವ ಎಡಿಷನ್</p>	<p>★ ಬೇರೆಯವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ; ನೀವು ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬೇಕೆಂದರೂ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡಿ. —ದಲೈ ಲಾಮ</p>	<p>★ ಉತ್ತಾಹವೆಂಬುದು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲ ಒಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾವಾಗಬೇಕೇ ವಿನಃ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಬೆಂಕಿಯಾಗಬಾರದು. —ಕುವೆಂಪು</p>
<p>★ ನಿಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಲಿಸುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ. —ರಾಬರ್ಟ್ ಫ್ರಾಸ್ಟ್</p>	<p>★ ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗದು. —ಅಬ್ರಹಾಂ ಲಿಂಕನ್</p>	